

Noua Acropolă

o privire filosofică asupra lumii

Rabindranath
Tagore

Kahlil Gibran
{ îndrumări pentru o
-> călătorie către sine }

Poezia autentică
Atena

Inteligența artificială
{ între șansă și
-> provocare }

Ideal pierdut în noaptea unei lumi ce nu mai este,
Lume ce gândea în basme și vorbea în poezii,
O! te văd, te-aud, te cuget, tânără și dulce veste
Dintr-un cer cu alte stele, cu-alte raiuri, cu alți zei.

--- Mihai Eminescu, *Venere și Madonă*

Cuprins

- 3 Pământul arde!
- 6 Poezia autentică
- 12 Atena
- 15 Imn către Atena
- 19 Rabindranath Tagore
- 24 Kahlil Gibran
- 27 Poezii românești
- 32 Möassy, câinele
- 33 Noua Acropolă
- 38 Inteligența artificială
- 44 Il Postino

Noua Acropolă Arad

str. Ion Georgescu (Sebeșului) nr. 6, ap. 16, Arad

+40 744 781 989

na-arad@noua-acropola.ro

Luni-Vineri 18:00–21:00, Sâmbătă 16:00–19:00

Noua Acropolă București

str. Atanasie Demostene Nr. 7, Sector 5, București

+40 31 405 2024, +40 723 332 633

na-bucuresti@noua-acropola.ro

Luni-Vineri 18:00–21:00

Noua Acropolă Cluj-Napoca

str. Octavian Goga nr. 47, Cluj-Napoca

+40 740 066 658

na-cluj@noua-acropola.ro

Luni-Vineri 18:00–21:00

Noua Acropolă Constanța

str. General Manu nr. 24, Constanța

+40 744 525 651, +40 341 730 383

na-constanta@noua-acropola.ro

Luni-Vineri 18:00–22:00, Weekend 10:00–15:00

Noua Acropolă Iași

str. Nicolae Iorga nr. 51, sc. B, apartament 1, Iași

+40 741 394 303

na-iasi@noua-acropola.ro

Luni-Vineri 18:00–22:00

Noua Acropolă Oradea

Strada Republicii, nr. 64, Oradea

+40 755 292 542

na-oradea@noua-acropola.ro

Luni-Vineri 18:00–22:00

Noua Acropolă Timișoara

str. 1 Decembrie, nr. 82, Timișoara

+40 256 433 151, +40 744 781 989

na-timisoara@noua-acropola.ro

Luni-Vineri 18:00–21:00, Sâmbătă 16:00–19:00

Editor Noua Acropolă România

Director Ivo Ivanovici

Redacție Sonia Ivanovici
Corina Munteanu

*Distribuție și
relații cu publicul* Mihaela Brătuianu

*Tehno-redactare și
grafică* Florin Ganea
Ernest Ștefan Matyus
Paula Dron

Adresă de contact na-bucuresti@noua-acropola.ro

Pământul arde!

Ivo Ivanovici

Pământul arde... la propriu și la figurat. Păduri și localități rurale, chiar și un oraș, sunt mistuite de flăcări. Incendiul se propagă prin suburbiile unor centre urbane suprapopulate și se înregistrează victime umane. Pădurile sunt sacrificate, iar deșertificarea se propagă pe suprafețe tot mai mari. Zilnic dispar ireversibil – în aer, pe mare și pe uscat – numeroase specii de plante și animale. Crește nivelul apei din oceanele lumii tot mai poluate, iar curenții marini sunt deviați. Fenomene meteorologice extreme (precum seceta, arșița, furtuna sau inundația) alternează, iar puternice intemperii afectează regiuni în care până nu de mult erau necunoscute. Iar la nivelul istoriei umane, sărăcia și foametea se răspândesc în multe zone de pe mapamond, omenirea este puternic lovită de o pandemie, mocnesc numeroase focare de conflicte armate, de mai mulți ani se accentuează tendințe migratorii și... inventarierea sumbră nu este nici pe departe completă.

Zilele trecute a fost publicat, după șapte ani de așteptare, raportul ONU dedicat schimbărilor climatice. Secretarul general al ONU, Antonio Guterres, a avertizat opinia publică și oficialitățile statelor lumii: *„Raportul este un cod roșu pentru umanitate. Semnalele de alarmă sunt asurzitoare, iar dovezile de necontestat: emisiile de gaze cu efect de seră, generate de arderea combustibililor fosili și de defrișări, ne sufocă planeta”*... Mai departe, înaltul oficial adaugă că *„nu mai există timp să așteptăm și nici loc de scuze”*... *„Nu se poate exclude”* posibilitatea producerii unor *„fenomene ireversibile”*, cum ar fi topirea calotei glaciare din Antarctica sau dispariția pădurilor, cu consecințe dramatice și iremediabile asupra sistemului climatic mondial... Nu mai avem timp pentru discuții sterile, este urgent să acționăm. Dar, după cum remarcă Friederike Otto, unul dintre autorii raportului, *„nu suntem condamnați la eșec”* și încă este posibil să acționăm pentru remedierea situației actuale.

Și totuși, în pofida analizei științifice aprofundate și exhaustive, acest raport omite ceva esențial: faptul că toate consecințele nefaste la care se face referire sunt într-o oarecare măsură determinate de calitatea condiției și relațiilor umane. Din clipa în care cultura contemporană și-a pierdut interesul pentru metafizică și a acordat toată atenția preocupărilor „pragmatice”, venerabilele valori și finalități transcendente – adevărate coloane de susținere pe care s-au sprijinit toate formele de cultură și civilizație din trecut – au început să dispară din orizontul vieții conștiente... cu consecințe cel puțin la fel de nefaste ca în cazul degradării mediului ambiant. Este de notorietate că lipsa de încredere, vrajba, teama, interesul restrâns (egoismul și incapacitatea asumării unor scopuri și valori general valabile), insensibilitatea (nepăsarea, lipsa compasiunii asociată cu pierderea capacității de înțelegere), lenea, superficialitatea, lașitatea, minciuna și altele asemenea, poluează cu putere viața umană la toate nivelurile. Și cum am putea remedia problemele mediului dacă nu putem stăpâni nici propriile neajunsuri personale? Vom vorbi oare în continuare despre ceea ce ar trebui să facem dar, de fapt, mai degrabă ne vom preface că luăm măsuri necesare? Vom continua oare să protestăm inutil, fără a oferi vreo soluție viabilă? La fel cum în trecut viața morală și sensul superior al vieții au fost îndatoriri specifice „sufletelor nobile”, astăzi problemele istoriei umane accelerate se adresează tuturor acelor care sunt în stare să depășească limitele restrânse ale propriului „univers (și interes) personal”, să recunoască valorile și caracteristicile „omului universal” și care se pot asocia „dezinteresat” cu alte ființe umane pentru a căuta și a aplica împreună – mai presus de orice divergență, suspiciune, ranchiună, etc. – soluțiile adecvate pentru toate tipurile de probleme.

Căci această lume nu poate să fie mai bună, dacă noi oamenii nu vom fi mai buni.

Zeita Speranței — Bertel Thorvaldsen (1770–1844)
Foto: Thorvaldsens Museum, Copenhagen, Freya Ingva, Unsplash

Poezia autentică

Jorge Angel Livraga Rizzi

*Prelegere susținută la sediul Noii Acropole din
Buenos Aires (Argentina), cu ocazia unui recital
dedicat Zilei Internaționale a Poeziei*

*Articol publicat în revista Nueva Acrópolis nr.
107, Madrid, iulie 1983*

*Chiar și măturată, impuritatea tot impuritatea rămâne.
Oricât ar urca în aer, poluarea tot în aer rămâne.*

— Carlos Encina

La fel ca orice alt lucru important din viață, poezia este greu de definit. Dacă am încerca doar să punctăm caracteristicile adevărate sau false care i-au fost atribuite de la începuturile istoriei noastre cunoscute, și tot nu am termina niciodată. Astăzi știm că egiptenii, sumerienii și chinezii – ca să luăm doar câteva exemple din trecutul îndepărtat – compuneau poezie și îi acordau cea mai mare importanță. În India milenară, cele mai vechi texte magice și religioase au fost scrise inițial sub formă de poeme; acesta este cazul Mahabharatei, care are în centru nepieritoarele Bhagavad-Gita și Uttara-Gita.

Cei din vechime considerau că întregul Univers este armonios, guvernat de numere și proporții de aur. Acest aspect se reflectă în ordonarea sunetelor, care atunci când sunt alternate cu momentele de liniște, dau naștere muzicii, cântecului și poeziei – toate

Foto: Davi Moreira, Unsplash

Spirit And Matter: Botticelli revisited — Tom Potaro
Foto: fineartamerica.com

acestea fiind expresiile omului care a încercat din totdeauna să scoată la lumină semințele misterioase sădite de Zei în Sufletul lui, pentru o înțelegere mai bună și mai justă a lui însuși, a Naturii și a lui Dumnezeu. Așa cum modelul pe care îl putem numi „clasic” alături Binele, Frumosului și Dreptății, cum ar spune divinul Platon, ritmurile și rimele au fost utilizate cu scopul foarte practic de a ajuta memoria să-și reamintească învățăturile arhaice. Până nu demult, în Europa – și chiar și astăzi printre popoarele din partea de Est – copiii învață tabla înmulțirii sau numărul de zile din lună pe rime cântate.

În tradiția armoricană, renăscută din originile sale druide și stabilită printre celții din Britania engleză și Bretania franceză, tradiție care după căderea Imperiului Roman s-a extins mai întâi în Irlanda și apoi în întreaga Europă, reapar versuri vechiacompaniate de liră și de coruri ogamice. Versul și muzica recuperează elemente care păreau pierdute, pentru a însufleți barzii și truverii secolului V, aceștia din urmă fiind însărcinați în special cu revigorarea

vechilor mituri, sfaturi și povești. Atât de mare era puterea acestor tradiții, încât până și creștinismul a adoptat anumite forme pentru a combate noua „erezie” care se extindea în Evul Mediu Timpuriu în mai toată Europa. Astfel au apărut călugării cântăreți care-i însoțeau pe marinari și pe meșteșugari, transmitând Testamentele prin versuri.

Dicționarul actual al Academiei Regale Spaniole dă următoarea definiție poeziei: „Expresia artistică a frumuseții, prin intermediul cuvântului supus măsurii și cadenței, de unde rezultă versul.” Originea cuvântului „poezie” este latină (*poesis*), cu rădăcină greacă. Definițiile poeziei, așa cum se poate presupune, sunt numeroase, dar multe dintre ele sunt obscure și mai mult tac decât spun ceva. Aristotel găsește în poezie o imitație a Naturii, cu frumusețea ei. Bacon adaugă că, deși este opera imaginației, poezia imită Natura, dar exagerând-o și reunind ființe care nu se regăsesc reunite în mod natural. Marchizul de Santillana se întoarce la vechea idee pl tonică, făcând din poezie arta de a înfrumuseța și vitaliza „printr-un foarte frumos acoperământ” realitățile, transmutându-le în fabule și metafore. Într-adevăr, pentru Platon poezia este legată de Frumos și de Lumina Adevărului. Prin aceasta se înțelege că ar exista un substrat de adevăr și de magie în orice poezie autentică.

Royer-Collard spunea: *Frumosul se simte, nu se definește. Se întâlnește peste tot: în interiorul nostru și în exterior, în perfecțiunile naturii noastre și în minunile lumii sensibile, în energia independentă a gândului solitar și în ordinea publică a societăților, în virtute și în pasiuni, în bucurii și în lacrimi, în viață și în moarte.*

De la Homer la poeții contemporani, formele poeziei s-au schimbat, singurul lucru păstrat fiind ceva ce am putea numi „intenția poetică”. Dar... este oare suficientă această intenție poetică pentru a crea poezie?

Autorul acestor rânduri a fost poet din copilărie și știe că poeziile autentice vin la noi ca fiind deja compuse și trebuie doar retușate pentru a le da o formă definitivă. Actul de a scrie o poezie este aproape un

fenomen „mediumnic”, care surprinde poetul în situații aparent mai puțin propice și care refuză să se producă în împrejurările cele mai frumoase sau în situațiile provocate pentru coborârea Muzei. Din acest motiv – și cu cel mai mare respect pentru cei care nu sunt de acord cu mine – cred cu tărie că poezii se nasc, nu se fac. Îmi amintesc și acum situațiile amuzante în care se găseau unii dintre colegii mei de școală când, încercând în efortul lor pseudo-poetic să dedice iubitei un cuvânt care să rimeze cu „divină”, nu le răsăreau în minte decât cuvinte consonante și rime improprii precum „scrofină”, „masculină” sau „latrină”.

Aceștia sunt cei ce țin la formă mai presus de orice. Nu pot să creeze poezie adevărată. Nu reușesc nici aceia care au doar intenționalitatea poetică și decupează proza după cum le vine la socoteală, pretinzând că ar scrie poezie. Și cu atât mai puțin cei care, lipsiți fie de una, fie de cealaltă, nu scriu pentru a face artă, ci căutând ostentația în fața semenilor, încercând să îi surprindă prin cuvinte incoerente

și nu de puține ori prin vulgarități. Sunt batjocoriți adevărații poeți și sunt numiți „răsuflați” toți cei al căror vers alunecă armonios de la un început bun până la un final și mai bun.

Un exemplu al ultimului caz este dat de un poet contemporan care, parodiind acea mică bijuterie de Gustavo Adolfo Bécquer

Ce este poezia? – întrebi – în timp ce-ți pironești
în pupila mea pupila-ți azurie

Ce este poezia? Mai întrebi?

Poezie ești tu.

Îi dă replica:

Ce este poezia? – întrebi – în timp ce-ți pironești
în pupila mea pupila-ți atroce

Ce este poezia? Mai întrebi?

Poezia sunt eu.

Ca să fiu sincer, nu mă convinge explicația cvasi-ezoterică a acestei glume, formulată prin atitudinea binevoitoare a lui Don José García Nieto, care o

Nydia, florăreasa oarbă din Pompei — Randolph Rogers (1825–1892)
foto: Metropolitan Museum of Art, New York, Karly Jones, Unsplash

prezenta drept o identificare între poezie și poet. Mai degrabă aș observa faptul că este mai ușor să iei în derâdere decât să creezi, chiar dacă poetul citat a ținut să recurgă la „atroce” pentru a rima, relativ frumos, ultimele două cuvinte din vers. Orice suflet sensibil va prefera gingășia lui Bécquer și a sa idealizare a ființei iubite – cu asumarea unei atitudini umile și pline de prospețime – atitudinii „succesului” său, care vede în privirea celeilalte persoane ceva „atroce”, slăvind astfel narcisismul în vogă al unui egocentrism fără mesaj. Cel puțin fără mesaj poetic. Dacă Homer ar fi putut spune că războiul din Troia sau călătoriile lui Ulise erau doar el sau dacă Vergiliu ar fi pretins că nașterea Romei și prezența Zeilor se rezumă la propria sa existență... umanitatea ar fi pierdut mult. Și este foarte posibil ca noi, cei de acum, să nici nu fi știut de existența lui Homer sau a lui Vergiliu.

Ceea ce denumim „adevărata poezie” trebuie să fie transcendentă, ușor de înțeles și frumoasă. Amado

Nervo ne-a lăsat chiar un mic poem, poate re-compilat dintr-unul mai vechi, și pe care, datorită simplității și gingășiei sale, putem să-l memorăm cu ușurință.

Un copil spune: Eu o ador pe mama mea iubită,
și îl ador pe tata la fel;
nimeni în viață nu mă iubește
așa cum mă iubesc ei.
Dacă dorm, ei somnu-mi veghează;
dacă plâng, sunt triști amândoi;
Când râd, chipul li se-nseninează;
iar râsul meu le pare soarele-n toi.
Amândoi mă învață cu nespusă duioșie
să fiu bun și să fiu fericit.
Tata pentru mine luptă și gândește,
mama pentru mine se roagă mereu.

Ce rezumat poetic superb al iubirii filiale și al recunoștinței pentru sentimentele cele mai înalte și virtuțile care ar trebui să-i încununeze pe părinți!

Polyhymnia — Giuseppe Fagnani (1819–1873)
Foto: Metropolitan Museum of Art, New York, Wikimedia Commons

Există ceva ce majoritatea contemporanilor mei uită: viața este frumoasă și trebuie să fie cântată în mod natural și frumos. Iar poetul care nu poate să aibă acest aport la societatea în care trăiește, mai bine să caute alte modalități de expresie. Din păcate însă, contaminarea a ajuns la toate nivelurile, iar eșecul celor care doreau să schimbe lumea doar ca să-și audă numele rostit în acea schimbare, ne otrăvește aproape pe toți.

Nu vreau să închei acest mic eseu cu vorbe stângace, ci prefer să apelez la unul dintre maeștrii tinereții mele. O carte veche și un vechi poem.

DUMNEZEU SĂ TE PĂZEASCĂ, POETULE...

Dumnezeu să te păzească, poetule,
de a vărsa în cupa fratelui tău
chiar și cea mai mică picătură de amar;
Dumnezeu să te păzească, poetule,
ca nu cumva să împiedici chiar și cu a ta mână
lumina pe care soarele o dăruiește unei creaturi.
Dumnezeu să te păzească, poetule,
să scrii o strofă care îndurerează;
să tulburi cu încruntarea ta
și cu logica ta tristă
acea logică divină a unei reverii;
să blochezi drumul, cărarea
traversată de cea mai umilă plantă;
să frânghi sărmana frunză ce se învârtește;
să oprești, chiar și cu cea mai ușoară atingere,
avântul unei păsări
sau al unui ideal frumos ce se înalță.
Să ai, față de orice bucurie,
sfântul surâs binevoitor care o aprobă;
pune o notă nouă
în fiecare voce care cântă;
și rămâi, cel puțin,
un imbold mic la fiecare probă
care-i chinuie pe cei răi și pe cei buni.

— Amado Nervo, martie 1916

Fie ca adevărata poezie, dragă cititorule, prieten fără chip care îmi citești însemnările, să îți ilumineze viața și să o înnobileze. Să ai parte doar de clipe fericite!

Athena

Carmen Chifiriuc

Atena este una dintre cele mai misterioase zeiță din întreaga mitologie greacă, păstrătoare a unei imagini unice, în care sunt sintetizate înțelepciunea atemporală, grația divină și forța virtuților. Atributele și reprezentările sale condensează secole de istorie și mitologie, de la cultele htoniene, din care s-a înălțat această zeiță a Mării Egee și de la care s-a păstrat simbolul șarpelui, până la cele uraniene, în care i se atribuie simbolul păsării.

Originea numelui *Athena* este complexă. Platon oferă o etimologie simbolică în dialogul *Cratilos*: „intelența divină” [θεοῦ νόησις, *theoû nóēsis*], „cea care are mintea zeilor” [ἡ θεονόα, *a theonóa*]. Atena ar fi fost Stăpâna Palatului, protectoare a palatelor impunătoare ale regilor micenieni.

Nașterea zeiței este violentă, furtunoasă: se spune că Zeus o înghite pe Metis, Zeița Inteligenței Practice, care e însărcinată și trebuie să nască. Hefaistos lovește țeasta lui Zeus cu o secure, iar Atena țâșnește prin despicătură, scoțând un strigăt de luptă ce zguduie deopotrivă Cerul și Pământul. Nașterea sa

Pallas și centaurul — Sandro Botticelli (1445–1510)
Foto: Uffizi Gallery, Wikimedia Commons

schimbă ordinea universală, căci este singura zeiță fără mamă: „înclin cu totul către Tată”, spune zeița în *Eumenidele* lui Eschil. Legende relatează că la nașterea ei, o zăpadă de aur s-a așternut peste orașul în care a venit pe lume. Atena devine în acest fel Zeița care aduce pe Pământ lumina divină, înțelepciunea prin intuiție, creația prin reflecție. Atena este zeița fecioară (Parthenos), dar în același timp este apropiată ca semnificație de Afrodita Urania, arătând că Iubirea nu poate exista fără Cunoaștere. Astfel, încă din vremea vechilor filosofi, Atena a devenit un simbol al științei divine și al înțelepciunii umane.

Reprezentată de obicei înarmată cu o lance și cu scutul pe care se află capul Meduzei aureolat de șerpi, cu o cingătoare și o haină cu falduri, zeița apără înălțimile, atât în sens spiritual, cât și în sens fizic, fiind protectoarea culmilor, acropolei și palatelor. Scutul său este oglinda Adevărului. De chipul înfloritor al celei care îi fusese cândva preoteasă, se feresc și zeii; ea pietrifică dușmanii arătându-le

Atena gânditoare — reproducere după un relief în „stilul sever”
aprox. 460 î.Hr., Muzeul Acropolei din Atena
www.ateieratena.ro

Atena este și întemeietoarea artelor civile, agricole, domestice, militare, „mama multor meșteșuguri“, în egală măsură feminine și masculine, care, păstrând esența lor divină, combină pe de o parte, înțelepciunea și iscusința, iar pe de alta, stăpânirea de sine, încrederea, seninătatea în încercări, inspirația elevată și măiestria practicii. În *Odiseea*, zeița îi spune lui Ulise: „eu între zei pe lume sunt vestită prin agerimea minții (*metis*) și prin iscusința mea“.

Atena este divinitatea care exprimă poate cel mai bine caracterul poporului elen: cu un destin războinic sau conciliant, el rămâne mereu inteligent și chibzuit, iscusit și drept.

Cei care se lasă guvernați de spiritul Atenei înțeleg că drumul înțelepciunii este continuu. Chiar după atingerea unor trepte înalte ale evoluției, omul trebuie să își păstreze spiritul combativ, războinic, întruchipat de Atena, pentru că nicio perfecționare nu e definitivă, ci se păstrează doar prin exersare continuă, printr-o permanentă luptă cu sine.

adevărata lor față. Lancea zeiței, prelungire a fulgerului divin, semnifică simultan impulsul vertical, focul și axul, puterea și victoria prin înțelepciune, generozitatea și adevărul, iar bufnița simbolizează agilitatea tăcută, înțeleaptă.

Călăuză a eroilor, Atena este aceea care înnobilează *fortitudo* (forța fizică, brutală, valoarea personală a eroului) cu *sapientia* (forța spirituală, inteligența). Îl însoțește pe Heracle la cer la apoteoză, îi dă răbdare lui Ahile în fața insultelor și provocărilor lui Agamemnon și este marea protectoare a lui Ulise, schimbând pentru el chiar voința Tatălui zeilor.

Numeroase attribute îi conferă un caracter marțial: Promacho (Luptătoarea), Sthenias (Puternica), Areia (Războinica). Îl regăsim în acest ultim nume pe fratele său Ares, veșnic în luptă și mereu echilibrat de cumpătarea divinei sale surori. Cei doi exprimă evoluția de la instinctele primare spre cele mai subtile, de la natura sălbatică și nestăvilită la cea cultivată, în care toate elementele personalității sunt ponderate într-o sinteză armonioasă.

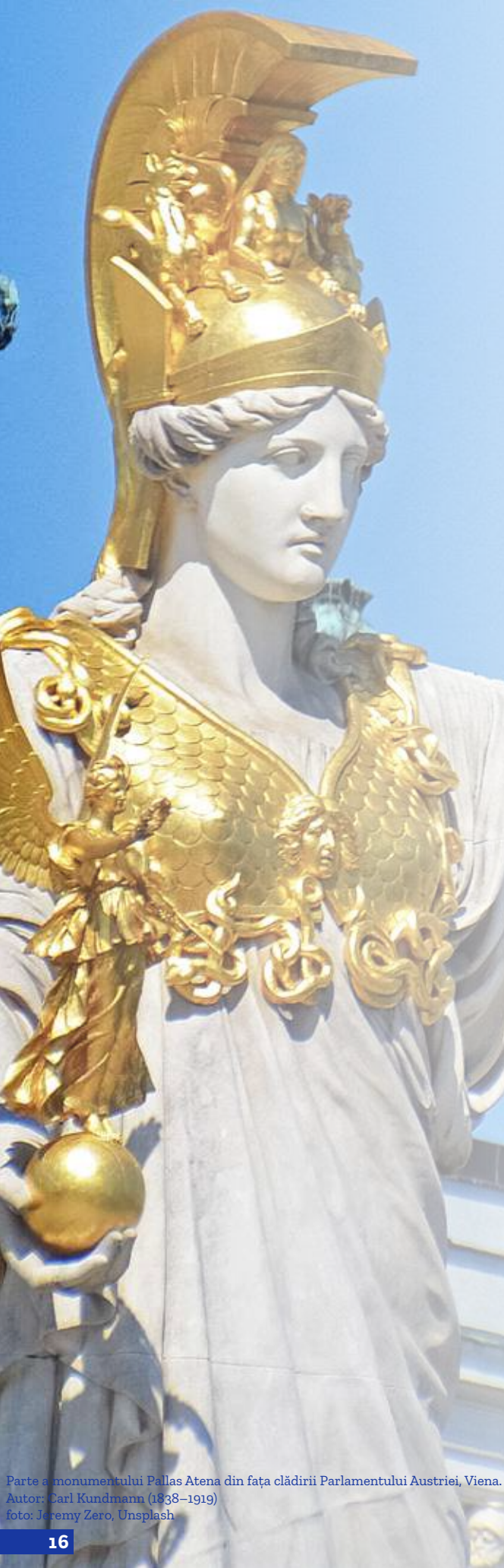

traducere din limba engleză
Noua Acropolă Cluj

Imn către Atena

Apollonius Sophistes*

*) Apollonius Sophistes a fost un celebru lingvist din secolul I d.Hr. El a predat la Roma pe vremea lui Tiberiu și a fost autorul unui *dicționar homeric*, singura lucrare de acest gen al cărei rezumat se mai păstrează și în ziua de azi. În versiunea originală, Apollonius pare să fi furnizat cel puțin un citat din Homer pentru fiecare capitol.

Inspiră-mă, Muză, și umple-mi mintea cu armonie,
Pentru a o slăvi pe Atena, cea venerată de o veșnicie
Dar neuitată de-a lungul veacurilor întunecate.
Cele două tărâmurii te imploră:
Fecioară cu Ochii Strălucitori binecuvântează-ne
Și îngăduie-ne să privim chipul
Care pe străvechii eroi i-a îndemnat spre biruință,
Către fapte nobile și pline de glorie.

Cânt cum Atena s-a ivit întâia oară,
Minunată privesc pentru zei și muritori.
Povestea începe cu Metis, copila lui Oceanus
Și a lui Thetys – aprigi Titani de demult,
Zei primordiali. Iscusita Metis era
Cea mai înțeleaptă dintre Zei, cea Glorioasă,
Cunoscătoare a leacului care l-a eliberat
Pe mărețul Zeus din al lui Cronos pântec întunecat.
S-a iubit cu Brontes sub o ramură,
Unul dintre Străvechi,
Ciclop cunoscător al lumilor ascunse,
Ce lui Zeus i-a făurit strălucitorul fulger.
Crescând în pântecele ei rotund și iubitor,
O sămânță a luat naștere prin unirea iscusinței cu inteligența.
Cu groază a aflat Zeus de-a lui Metis rod,
Căci de o gravă catastrofă teamă îi era:
înlăcăratul său fulger lupta cu el ar pierde.
Zeus pe zeiță a încercat s-o farmece
Și a sădit în ea a sa sămânță.
Metis a fugit de El schimbând formă și înfățișare,
Când pește, când pasăre, fiind în disperare.
Preschimbata în gâscă
A fost iubită de o lebădă – Atotputernicul Zeus.
Fulgerătorul unit-a în a sa sămânță, Voința
Cu-a lui Metis înțelepciune și a lui Brontes iscusință.
Poftind al ei sfat ca pe al său
Cu vorbe iscusite a vrăjit-o și înghițind-o
În interiorul Lui a primit-o,
Iată cum a fost Atena concepută.

Când Atenei sorocul i-a sosit,
Prin șoldurile Lui s-a înălțat, prin șira spinării s-a urcat,
O simțea în cap; urla de durere
Când zeița tâmpile îi strivea.
Lui Hefaistos, Meșterul Făurar,
I-a poruncit țeasta să-i crape.
Securea Sfântă ce Meșterul Olog a mânuit
L-a luminat pe Zeus și pământu-a zguduit,
Atena din capul Lui sărit-a, hotărâtă,
În armură strălucitoare și cu o sulită în mână.
Zei au amuțit la al Ei strigăt.
A râs, cu o sclipire în ochi,
Lăsând deoparte coiful, scutul și a sa sulită,
Frica zeilor o potoli.
Încântați, admirat-au mândra fecioară;
Ochii-i erau mari și cuprinzători, nimeni nu scăpa
De privirea Fecioarei Atotștiutoare,
Cel mai înțelept sfetnic din Olimp.

Hephaistos, Meșterul Focului,
Ca moașă a lui Zeus, dorind să-și aline
Furia față de Afrodita și rușinea
De când Hera l-a lepădat și schiop l-a lăsat,
Cerut-a pe Atena ca răsplată.
Tatăl, dorind să-i redea a sa mândrie,
A consimțit ca Fecioara cu ochi strălucitori soție să-i fie.
Deși a oamenilor prietenă era
De-a fi mamă, Atena s-a ferit
și de Lordul Focului degrabă a fugit.
Zburat-a peste munți, mări și oceane,
Până când Hephaistos o încolți,
Și-și înfipse dornica sabie între ale Ei coapse,
Dar iute Ea se-ntoarse și-i scăpă.
Sămânța se vărsă – locul nu-l nimeri.
Și de pe corpul Ei rodul pieri.
Indignată, cu lână șters-a, spre-a lui disperare,
Seva fierbinte de pe a ei piele moale
Și-a lăsat-o să cadă pe Pământul-mumă.

Zeita Atena din Peterhof, Saint Peterburg, replică după
Athena Giustiniani, replică romană după un original grec
foto: iam_os, Unsplash

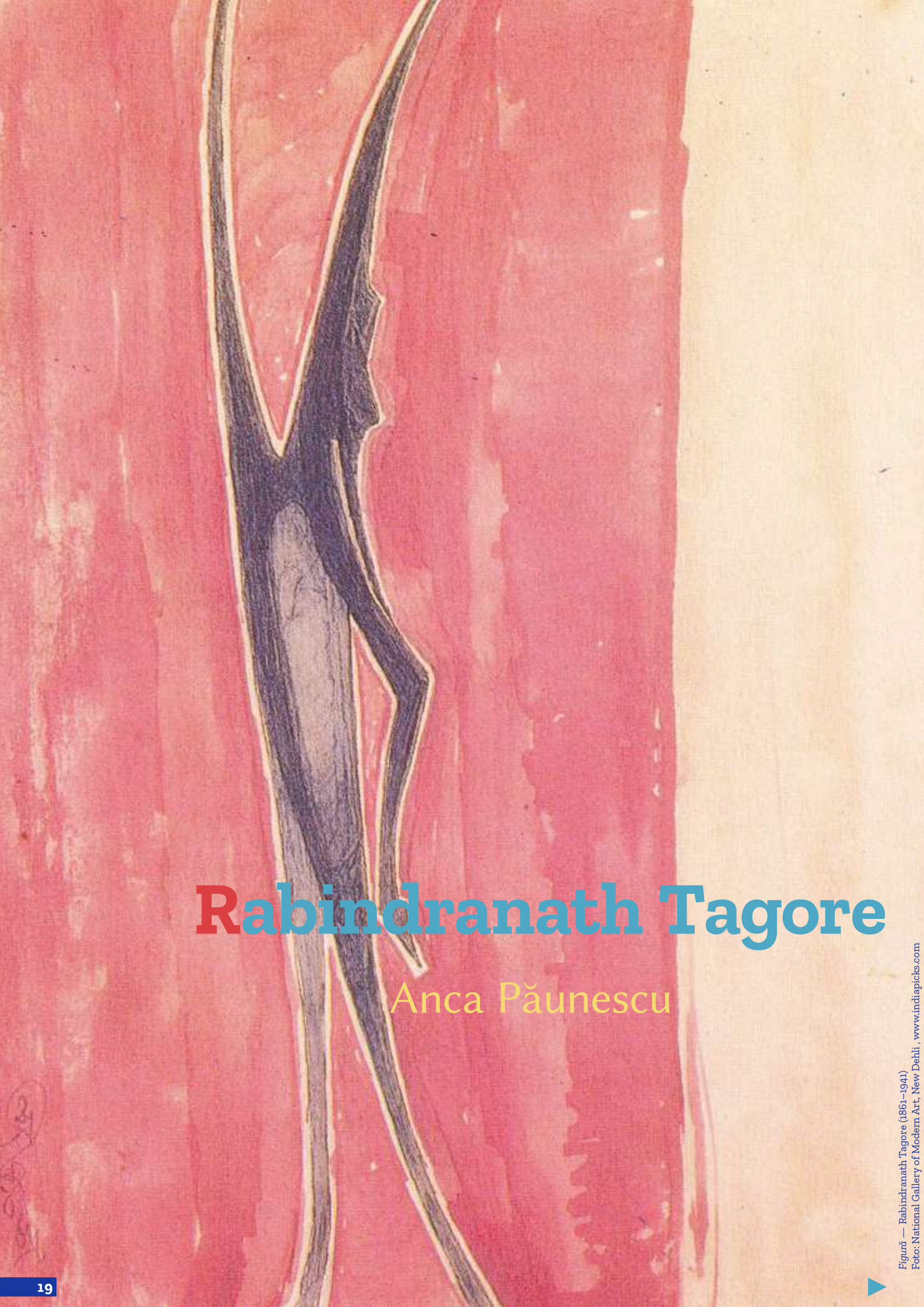

Sămânța-nflăcărată-a Meșterului pătrunse adânc
În pânțele Gaiei. Neobișnuit
Vlăstar: misteriosul Erichthonius,
Un om-șarpe, cu chip ambiguu.
Închis în cuibul său șarpele dormea,
Căci acolo Atena poruncit-a să stea
Ascuns. Când doicile-l priveau cădeau de spaimă moarte,
Atena în Ceruri îl hrănea.
Ea pieptu-și dezgolea, pe Omul-Șarpe-l alăpta,
Dar de privirea Zeilor departe îl ținea.
Când el creșu, rege al Atenei îl făcu,
Pe cel care, prin propria-i putere, adorarea
Atenei a adus-o printre oameni; a fost munca sa
Prima Panathenaea, al său legământ!

De-atunci când vrem să-i mulțumim
ne rugăm ei și așa rostim:

„Atena, ascultă-mă, Fecioară Purtătoare de Scut,
Fiică a Mărețului tău tată, ajutor
În fiecă efort îndrăzneț, alături fiindu-mi
Călăuză demnă de încredere,
Știi că fiecare jurământ mi-am împlinit,
Rogu-te, fii binevoitoare cu mine,
Binecuvântează faptele mele
În astă zi și în câte-oi mai avea.”

Slavă ție, Atena, copila Înțelepciunii,
Sursă a gândului și-a acțiunii împreună,
Fecioară cu ochi strălucitori, purtătoare de înțelepciune,
Condiție primă a acțiunii cumpătate.
Slavă tuturor Zeițelor de odinioară
Și tuturor Zeilor a căror prezență o cinstim!
Poate cântecul meu urechile ți-a bucurat și de-i așa
Coboară harul tău asupra mea.

Rabindranath Tagore

Anca Păunescu

Personalitatea luminoasă și impresionantă a lui Rabindranath Tagore s-a exprimat în numeroase domenii: de la poezie, dramaturgie și pictură, până la pedagogie, estetică și filosofie.

Profesoara de origine indiană, Amita Bhose, care a tălmăcit opera lui Tagore în limba română, l-a considerat „*cel care a dat lumii tot ce este mai frumos în lume*” (Amita Bhose, *Rabindranath Tagore și România*). Sunt cuvinte ce evidențiază sursa principală de inspirație și preocuparea esențială a acestui creator: de a cerceta Natura și omul, de a surprinde cauzele profunde ale vieții, de a exprima armonia, frumusețea și bucuria de a trăi.

Tagore s-a născut la Calcutta, în Bengal, pe 6 mai 1861, într-o familie aparținând aristocrației indiene de tradiție veche, implicată timp de câteva generații în renașterea și transformarea culturală a Indiei. Rabindranath însuși a preluat ștafeta și a contribuit la acest proces.

În copilărie a petrecut foarte mult timp în natură, contemplând farmecul, liniștea și armonia surprinse în viața și ritmurile acesteia. Astfel și-a trezit și hrănit sensibilitatea poetică și a stabilit o legătură ce se va menține permanent cu această nesecată sursă de inspirație. Momentele de retragere în solitudine în mediul natural au fost prezente pe tot parcursul vieții, după perioade solicitante sau înaintea unor schimbări intervenite în viața sa. Aveau rolul regăsirii de sine și al comuniunii cu natura, pentru refacerea energiei fizice și alimentarea izvorului inspirației sufletești.

A citit mult și cu pasiune. Se spune că de mic îi plăcea să recite fragmente din cărțile mari ale Indiei antice în sanscrită, fără să cunoască limba, dar fiind fermecat de ritmul și muzicalitatea versurilor.

Preocupat de buna educație a copiilor, tatăl lui a exercitat o puternică influență spirituală. De la 12 ani i-a oferit câteva călătorii în Nordul Indiei pentru a se familiariza cu aspecte ale tradiției indiene vechi. Tot el și-a făcut timp să îl învețe sanscrită, engleză și astronomie. I-a remarcat și încurajat talentul

Rabindranath Tagore in Kolkata, 1909
Foto: Generalstabens litografiska anstalt, Wikimedia Commons

artistic, manifestat încă de la 15 ani, când a compus primele poezii.

La 16 ani călătorește pentru prima dată în Anglia și se înscrie la Universitatea din Brighton unde își extinde studiile asupra literaturii și filosofiei europene.

Deși nu a fost deosebit de încântat de mediul de viață occidental, va recunoaște valorile și tradițiile culturale europene. Încă de atunci a formulat tema necesității îmbinării armonioase a aspectelor complementare ce caracterizează cele două civilizații din Est și din Vest și a promovat neobosit această convingere a sa. Dacă s-ar putea reuni, spunea el, de exemplu libertatea intelectuală europeană cu tendința de conservare a tradiției din Orient, tehnicile artistice dezvoltate în Europa, cu filosofia indiană, ori spiritul de independență european cu seninătatea sufletească și contemplația predilectă în Orient, rezultatul ar fi o civilizație mai bună, cu avantaje și beneficii de ambele părți.

Modul în care s-a desfășurat activitatea lui Rabindranath Tagore este un exemplu al integrării aspectelor pozitive din ambele culturi. Astfel, s-a proiectat mult deasupra acestor rădăcini, înscriindu-se în ceea ce este universal, cuprinzând și exprimând esențele lucrurilor de pretutindeni.

Întors în India, în 1881, la 20 de ani, începe o vastă activitate creatoare, intensă și variată, trecând ușor de la poezie la teatru, muzică și dans. Multe dintre spectacole se desfășurau în propria casă, care devine astfel un centru muzical și cultural deschis publicului larg, deoarece Rabindranath considera Arta o metodă de educație care trezește sufletul, inspiră și deschide orizonturi către cunoaștere și înțelegere.

Tagore vorbește despre descoperirea vocației sale poetice ca o întâlnire cu Eu-l său interior, nemuritor. Înțelege că Geniul său poetic vine de demult, exersat fiind în multe vieți anterioare și își caută o nouă exprimare, mai înaltă, prin actuala sa persoană trecătoare, prin intermediul muncii sale poetice și artistice.

foto: AMAL CR, Unsplash

El consideră că această instanță înaltă interioară se găsește și se poate trezi în fiecare poet și chiar în fiecare om care își caută menirea, sensul superior al vieții. Acesta este și scopul educației, de a permite identificarea în interior a celor mai valoroase potențiale, înclinații, talente și a le favoriza expresia exterioară în forme concrete frumoase, bune, utile pentru sine și pentru lume.

Motto-ul după care s-a ghidat a fost „*Nicio zi fără poezie*”. Este expresia muncii interioare pe care și-a impus-o pentru a valorifica la cel mai înalt nivel talentul înăscut.

Rabindranath Tagore a muncit neobosit în această direcție pentru a-și împlini propriul destin, dar și pentru a-i ajuta pe mulți alții să înțeleagă această realitate și să își îmbunătățească propria condiție umană.

În 1901 a înființat o școală la Bolpur, pe una dintre proprietățile familiei, unde a introdus sistemul de

predare folosit în antichitatea indiană. A utilizat pentru procesul de învățământ limba bengaleză, deoarece a susținut necesitatea educației în limba maternă. Cu timpul, școala a devenit Universitatea Vishvabharati, un centru universitar renumit și activ încă în prezent, formând specialiști valoroși în artă și științele umaniste.

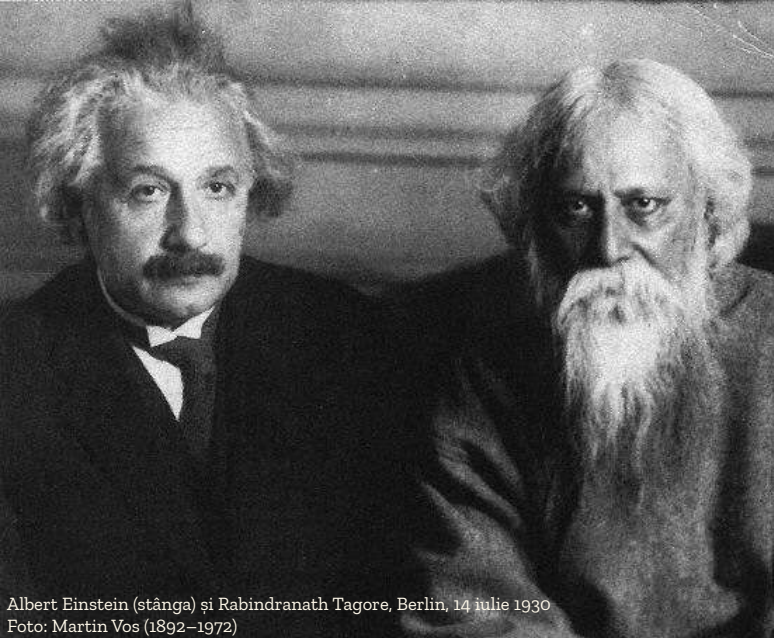
În 1913 i s-a decernat Premiul Nobel pentru literatură, pentru volumul de poezii *GITANJALI*, *Daruri de cântec*, pe care le traduce el însuși în engleză pentru ediția publicată la Londra. Este momentul în care cultura contemporană a Indiei s-a reinserat în tradiția culturală a lumii.

Deși născut într-o familie înstărită, a deprins un trai simplu și modest. A fost foarte ordonat și disciplinat cu sine. Și-a impus moderația și echilibrul în viață. S-a trezit întotdeauna de dimineață, fără să piardă niciodată răsăritul soarelui, pentru a respecta și urma ritmul naturii, dar și simbolic, pentru a începe fiecare zi sub semnul valorilor spiritului. A fost foarte activ și a muncit mereu neobosit, pe toată durata zilei, până la miezul nopții, din tinerețe până la sfârșitul vieții. A fost un soț și tată devotat și iubitor. A trăit alături de studenți, pe care i-a înțeles și susținut permanent.

Trăsăturile de bază ale caracterului său ales au fost bunăvoința și amabilitatea, obediența și răbdarea, fermitatea și voința. A știut să treacă și prin momentele dificile și prin clipele de împlinire, cu măreția sufletească a celui ce caută să înțeleagă legile vieții și să învețe din tot ce i se întâmplă. De aceea, figura lui rămâne luminoasă și senină, ca a unui mare înțelept.

„*Bucură-te fără lăcomie*” este o altă maximă călăuzitoare a sa, preluată din Upanishade, subliniind prin aceasta că o condiție indispensabilă pentru existența omului este capacitatea de a se bucura, derivată firesc din înțelegerea ordinii și armoniei naturale, a sensului înalt al vieții. Este exemplul unei vieți trăite în mod filosofic, în acord cu cele învățate și asimilate.

Albert Einstein (stânga) și Rabindranath Tagore, Berlin, 14 iulie 1930
Foto: Martin Vos (1892–1972)

Treptat, Tagore se implică în viața socială și politică a Indiei, efectuând numeroase călătorii în toate regiunile țării pentru a promova o serie de idei pe care le considera valoroase și necesare la acel moment. A susținut necesitatea educației ca element esențial în procesul de renaștere culturală a Indiei și a contribuit la înlesnirea accesului la educație pentru cât mai mulți oameni. A fost numit „poetul și profetul Indiei” (Amita Bhose, *Rabindranath Tagore și România*).

După vârsta de 50 de ani începe etapa internațională a vieții lui Tagore.

În următorii 25 de ani va efectua o serie de turnee, susținând conferințe în aproape întreaga lume, în Europa, America și Asia, pentru a promova dialogul cultural, uniunea la nivel de valori umane și de aspirații progresiste umanitare, ca subiecte comune și general valabile pentru ființa umană de pretutindeni.

A fost omagiat și onorat de către publicul foarte numeros și entuziast, dar și de reprezentanți ai universităților de renume din lume.

La 68 de ani începe să picteze, o altă formă de manifestare a geniului său creator. Nu desena după vreo schemă anterioară, ci direct, simplu și complet, desenul izvorând din profunzimea sufletului său.

Aniversarea vârstei de 70 ani a fost sărbătorită la nivel național, cu punerea în scenă a spectacolelor sale

în semn de omagiu. A continuat să creeze până la 80 de ani, când a murit, în august 1941.

Opera sa este ca un întreg, are ritm, muzicalitate, armonie și profunzime în conținut.

Întreaga lui viață este ca o Artă, Arta de a trăi nobil și frumos, implicat și demn, lăsând urme și îndreptări nu doar pentru contemporani, ci și pentru cei ce vor veni.

Bibliografie

BHOSE, Amita – *Eminescu și Tagore*, Editura Cununi de stele, București, 2013

BHOSE, Amita – *Rabindranath Tagore și România*, în revista *România literară*, București, 19 mai 1977

DAS GUPTA, Umas – *Rabindranath Tagore, A Biography*, Oxford University Press, 2004

KRIPALANI, Krishna – *Rabindranath Tagore: A Biography*, Ubspd, 2004

TAGORE, Rabindranath – *Scrisori rupte*, Editura Cununi de stele, București, 2011

TAGORE, Rabindranath – *Licurici Perle de Înțelepciune*, Editura Taj, București, 2013

TAGORE, Rabindranath – *Amintiri*, Editura Cununi de stele, București, 2015

TAGORE, Rabindranath – *Inspirația lui Valmiki*, Editura Cununi de stele, București, 2015

TAGORE, Rabindranath – *Soarele din prima zi*, Editura Cununi de stele, București, 2018

TAGORE, Rabindranath – *Cântecele dimineții*, Editura Cununi de stele, București, 2014

TAGORE, Rabindranath – *Articole despre educație și învățământ*, Editura de Stat Didactică și Pedagogică, București, 1961

Kahlil Gibran

îndrumări pentru o
călătorie către sine

Alexandra Sandu

Kahlil Gibran (1884–1931) a fost scriitor, poet, pictor și filosof. Mesajul său universal a pus accent pe importanța vieții spirituale și pe tot ceea ce îi unește pe oameni în drumul lor evolutiv comun. Deținând dublă cetățenie, libaneză și americană, Kahlil Gibran a reușit prin frumusețea limbajului și a ideilor sale morale, să revitalizeze literatura arabă și în același timp, să dăruiască literaturii americane unele dintre cele mai bune scrieri ale secolului XX. În epoca dificilă în care a trăit, a susținut neîncetat reformele pașnice, a condamnat violența ca metodă de rezolvare a conflictelor și a îndemnat la reconcilierea diferendelor și găsirea unor formule de conviețuire, promovând astfel idealul fraternității umane. Adesea își exprima convingerile despre multiplele fațete ale adevărului, astfel: *Nu spuneți nicicând „Am aflat adevărul”, ci, mai degrabă „Am aflat un adevăr”*.

Parcursul său artistic începe din fragedă copilărie când schițează primele desene, inspirat fiind de picturile atemporale ale lui Leonardo da Vinci – unul

Orbul — Kahlil Gibran (1883–1931)
Foto: Gibran National Committee, Wikimedia Commons

Emilie Michel's portrait, Michel — Kahlil Gibran (1883–1931)
Foto: Museo Soumaya, Benoît Prieur / Wikimedia Commons / CC BY-SA 4.0

dintre Marii Maeștri ai Omenirii. La vârsta de 12 ani părăsește Libanul și emigrează împreună cu mama și frații săi în Statele Unite ale Americii, unde spiritul său creativ este descoperit și încurajat. La doar 21 de ani are loc debutul său artistic, odată cu organizarea primului vernisaj și cu publicarea eseului intitulat *Despre Muzică*.

Deși Kahlil se considera în primul rând pictor, el a rămas în istorie datorită scrierilor sale. Talentul său artistic și-a pus amprenta asupra cuvintelor frumos alese, care dădeau de multe ori impresia vizuală a unui tablou. În cărțile sale a abordat teme universale precum destinul, curajul, iubirea, libertatea și justiția, repere fără de care omul ar putea fi copleșit de circumstanțele exterioare ale vieții.

Opera sa literară ajunge la apogeu în 1923, prin publicarea în limba engleză a poemului filosofic *Profetul*. Gibran a lucrat la el mai mult de 11 ani, până când a considerat că a ajuns la desăvârșirea creației sale. Ne-a lăsat astfel moștenire o carte a esențelor,

Pața lui Almustafa — Kahlil Gibran (1883–1931)
Foto: Gibran Museum, theconversation.com

care expune o viziune asupra multiplelor forme de manifestare ale vieții, având la bază principiile universale ale Binelui, Frumosului și Armoniei. Gibran însuși declară că ... *în sfârșit, cuvântul a fost rostit, cuvântul pe care îl port în mine încă de la naștere, fiind trimis în lume pentru a-l face auzit.*

Poemul începe relatând că *Almustafa, cel ales și mult-iubit așteptase timp de 12 ani revenirea corabiei ce urma să-l readucă în insula natală.* Limbajul este plin de simboluri, iar o interpretare poate fi cea a înțeleptului care a trecut prin probele vieții și urmează să se reîntoarcă la esența sa divină. Cifra 12, care nu este aleasă întâmplător – 12 ani, 12 probe – ne duce cu gândul la eroul solar Heracle.

Poemul continuă cu Almustafa cuprins de nostalgie. În timp ce vede corabia apropiindu-se de port, se întreabă: *Cum aș putea să plec fericit și fără părere de rău?* Mai ales că oamenii din cetate l-au rugat să nu-i părăsească. *N-ar trebui oară ca inima mea să devină*

pomul greu de fructe pe care să le culeg spre a le împărți acestora? Astfel, se hotărăște să le dezvăluie câteva dintre învățăturile sale.

În cele 25 de capitole care urmează, înțeleptul Almustafa expune diferite teme în care filosofia se îmbină cu aspectele practice ale vieții. Le vorbește oamenilor despre conceptul de libertate, despre bine și rău, despre timp, frumusețe, religie, dar și despre prietenie, căsătorie, case și veșminte.

Veți fi liberi în adevăr nu doar când zilele vă vor fi fără griji, iar nopțile fără dorință ori fără de chinuri,

Ci, mai degrabă, când aceste lucruri vă vor cuprinde viața și când vă veți ridica deasupra lor goi și fără de piedici.

Munciți spre a ține pasul cu ritmul pământului și cu sufletul său. Fiindcă a trândăvi înseamnă să rămâneți străini anotimpurilor, să ieșiți din alaiul vieții care înaintează majestuos și în nobilă supunere spre infinit.

Când munciți deveniți un fluier, prin care murmurul orelor se schimbă în cântece.

Munca este dragostea scoasă la lumină.

Întregul poem este rezultatul vieții interioare a înțeleptului care a intuit o fărâma din misterele vieții și ale morții, știind că acestea sunt două fețe ale aceleiași monede. El încearcă să găsească acum o modalitate prin care să transmită cunoștințele dobândite pentru a-i inspira și pe ceilalți.

Nu ne-am propus să facem o scurtă biografie a scriitorului, întrucât domeniul său de interes a fost atât de vast, încât ar fi imposibil un simplu rezumat. Prin urmare, scopul acestui articol nu poate fi altul decât să-l îndemne pe cititor să aprofundeze operele lui Khalil Gibran, pentru că ele pot reprezenta un bun punct de plecare într-o călătorie către sine, determinându-ne să ne gândim la întrebările fundamentale ale vieții: cine suntem? Care sunt lucrurile care ar trebui să conteze cu adevărat? Și încotro ne îndreptăm?

O lacrimă

De-ar fi să-ți împărtășești odată
Tu bogățiile ce ai,
Din toate darurile tale,
Ți-aș cere-o lacrimă să-mi dai.

Mi-ai da atunci un strop de suflet,
Ce din adâncuri îmi răsare,
Căci numai din adâncul mării
Se pescuiesc mărgăritare...

— Octavian Goga

Cântec

Frumoasă ești, pădurea mea,
Când umbra-i încă rară
Și printre crengi adie-abia
Un vânt de primăvară...

Când de sub frunze moarte ies
În umbră viorele,
Iar eu străbat huceagul des
Cu gândurile mele...

Când strălucesc sub rouă grea
Cărări de soare pline,
Frumoasă ești, pădurea mea.
Și singură ca mine...

— George Topârceanu

Boierul și argatul

Un boier, călare pe-o frumoasă iapă,
Trebuind să treacă într-un loc o apă
Peste-o punte-ngustă – și fiind grăbit,
Și-a chemat argatul și i-a poruncit:
– Ia-mi în spate iapa
Și mi-o trece apa!
– Nu pot, zise omul lăsând nasu-n jos.
– Hm! făcu boierul foarte mânios:
Leneșul la toate
Zice că nu poate...

— George Topârceanu

QUETZALCOATL

Liliana Brat

Quetzalcoatl este un zeu important, prezent în tradițiile tuturor popoarelor vechi din Mezoamerica.

Numele provine de la *quetzal* (o pasăre rară cu pene verzi, care locuiește în platourile Chiapas și în Guatemala) și de la *coatl* (cuvântul nahuatl pentru șarpe: *co*-șarpe, *atl*-apă). Simbolurile ce i-au fost asociate, extrase din Natură, fac inteligibil acest zeu misterios, iar viața și isprăvile lui indică muncile pe care sufletul trebuie să le realizeze pentru a se asemena mai mult cu Divinitatea. Prin șarpe s-au referit la timp, la pământ și la înțelepciune, iar pasărea (pana de quetzal), însemna geniul interior, înălțarea.

Quetzalcoatl (Șarpele cu pene) exprimă calea Înțelepciunii și a Purificării sufletului.

Se consideră că a existat un Quetzalcoatl istoric, un mare legislator și erou civilizator, descoperitorul porumbului, inovator în arte și meșteșuguri, inventatorul Calendarului sau a Cărții Destinului.

Mictlantecuhtli spate în spate cu Quetzalcoatl bazat pe Codexul Borgia

De asemenea, Quetzalcoatl este considerat a fi miticul rege din Tula, dintr-o legendară Epocă de Aur, care și-a condus supușii fără să fie văzut vreodată în public. Dar într-o zi, magul Tezcatlipoca l-a vrăjit cu oglinda sa dublă, oferindu-i ocazia de a întâlni imaginea reflexiei sale materiale, sau a dublului său feminin (Quetzalpetatl, fluturile cu pene multicolore), de care s-a îndrăgostit și cu care, după ce s-a îmbătat, a avut relații intime. Și-a pierdut astfel inocența și a înțeles că va trebui să se transforme, să muncească din greu pentru a redobândi puritatea. Muncile includ coborârea în zonele infernale ale lumii pământene, depășirea probelor specifice, asimilarea învățăturilor, recuperarea tradițiilor magice din trecut. În cele din urmă, se aruncă într-un foc aprins de propriile mâini și sufletul său se convertește în steaua Venus, „geamăna prețioasă a Terrei”.

Așa cum șarpele își abandonează pielea veche, acest erou-zeu ne vorbește despre cărarea prin care omul, lepădându-se de toate impuritățile adunate în contact cu materia, trebuie să recupereze înțelepciunea sa primordială și luminoasă.

Reprezentările viu colorate ale lui Quetzalcoatl se găsesc în codexuri, dar și în basoreliefurile și sculpturile din temple.

„Șarpele cu Pene” este Fiul Soarelui și al uneia dintre cele cinci fiice ale Lunii. În ipostaza sa umană este marele legislator și aducător de civilizație și cultură, fiind astfel un nume generic pentru eroii și regii civilizatori. Imaginea este inspirată din Codexul Borgia, un manuscris religios din anii 1400, regiunea Oaxaca.
www.atelieratena.ro

Möassy, câinele

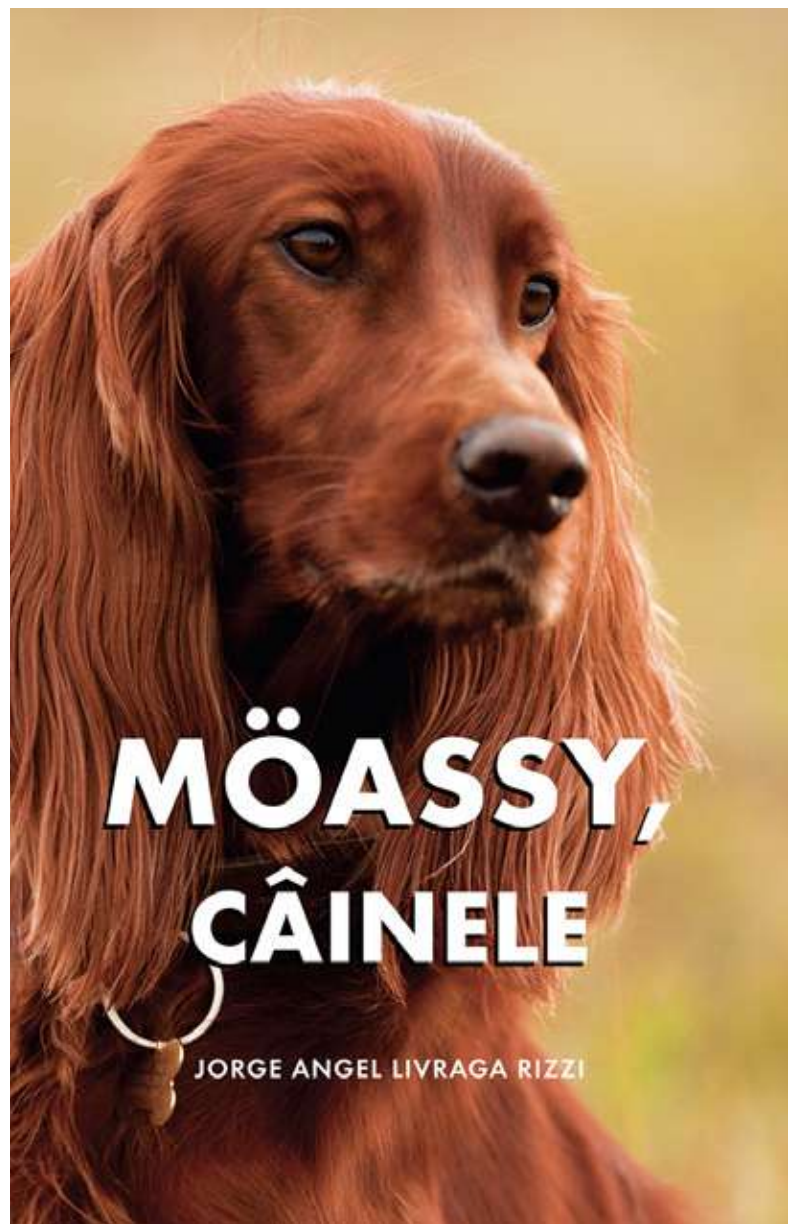
Jorge Angel Livraga Rizzi

Cartea a fost scrisă în 1978 de Jorge Angel Livraga, fondatorul Noii Acropole.

Möassy este un câine diferit de ceilalți, deoarece este un visător, un idealist, un căutător, îndrăgostit de stăpânul său, omul care i-a dat o nouă viață. Folosind calitățile acestui câine, înzestrat – ca urmare a unui experiment alchimic – cu posibilitatea de a rezona cu inteligența și sensibilitatea specifice sufletului uman, autorul face o analiză atentă și aprofundată a psihologiei societăților omenești, cu toate contradicțiile, măreția și decăderea lor, cu toate bucuriile și tristețile umane.

Dincolo de gingășia și ironia exprimării, în această carte găsim o comoară plină de observații și idei prezentate lucid și extrem de limpede. Poate un câine să ne arate în mod obiectiv acele fire care împletesc realitatea vieții pe care o trăim? Desigur... numai lectura cărții va putea oferi răspuns la această întrebare.

„Vă voi spune povestea adevărată a vieții mele. E atât de incredibilă, încât nu mă aștept s-o creadă cineva. Dar adevărul este întotdeauna incredibil; nimic mai ușor de crezut decât minciuna”.

Un gând

Mii și mii de valuri vin din larg mereu
Pân-ajunge marea de adapă malul;
Nu-ntreba nisipul cine poartă valul
Că ar fi în stare să-ți răspundă: – Eu!

— Elena Farago

Școală de filosofie în manieră clasică

Noua Acropolă – ca o școală de filosofie în manieră clasică – își propune să promoveze valoarea practică a filosofiei. Teoria și practica, adică actul învățării și cel al aplicării practice a cunoștințelor dobândite, au fost considerate în vechime, în Grecia filosofilor presocratici, dar și în alte culturi „filosofice” din antichitate precum China și India veche, două aspecte complementare, strâns unite și inseparabile. La fel, și în Noua Acropolă filosofia este înțeleasă ca un mod de viață, o modalitate de acces la cunoaștere și la realizarea individuală și colectivă.

Programul de studii al Noii Acropole este comun pentru toate țările și este structurat pe niveluri succesive de studiu și aprofundare a învățăturilor, pornind de la cursul de introducere în filosofie, continuând apoi cu psihologia, înțelepciunea orientală și occidentală, simbolismul civilizațiilor, filosofia moralei, socio-politica, istoria filosofiei, etc.

La baza cursurilor se află studiul comparat al ideilor filosofice din Orient și Occident, ca un prim pas în înțelegerea valorilor comune ale umanității, care

pot sta la baza conviețuirii mai armonioase dintre oameni și, în viitor, la împlinirea unui ideal al fraternității umane.

Acum, mai mult ca oricând, avem nevoie de sfaturi practice pentru a ieși din situațiile de criză. Metoda socratică este la fel de eficientă și astăzi, iar învățăturile budiste sau ale filosofilor stoici ne surprind prin actualitatea lor. Validate de proba timpului, au ajuns până la noi datorită valorii lor atemporale, iar azi pot constitui soluții la problemele umane care nu s-au schimbat prea mult de-a lungul timpului. Pentru cei care caută să fie mai buni, pentru cei care cred că se pot schimba în bine prin voința proprie, pentru cei care vor să cunoască mai multe despre ei înșiși și despre lumea în care trăiesc, pentru cei care gândesc liber și cred că pot face mai mult pentru lumea din jur, pentru cei care cred că învățarea nu se termină odată cu finalizarea studiilor de specialitate, ci este un demers uman ce durează întreaga viață ... pentru toți aceștia, filosofia poate oferi răspunsuri. Vă invităm să le cunoașteți!

Noua Acropolă

Foto: Constantin Kollias, Unsplash

Simbolismul numelui

În Grecia antică, „*Acropole*”, adică „orașul de sus” (*akros* = înalt; *polis* = oraș), desemna partea cea mai înaltă a orașului. Era locul în care lumea formelor concrete se unea armonios cu lumea invizibilă a ideilor. În toate civilizațiile, construcțiile sacre au fost înălțate pe dealuri, la înălțime, ca un simbol al aspirației spre perfecțiunea lumii divine. Exemple asemănătoare sunt piramidele din spațiul mezoamerican, sanctuarul incaș de la Machu Picchu, dar și catedralele și bisericile creștine.

Acropola reprezintă un loc simbolic care sugerează ascensiunea imaginară spre punctul cel mai înalt până la care putem ajunge. Este sinonimă cu o stare elevată a vieții conștiente în care, peste preocupările inerente dimensiunii orizontale a vieții de zi cu zi, se suprapune sensul superior (transcendental) al vieții.

Considerăm că lumea de azi are nevoie de noi „Acropole”, realizate nu din piatră, ci din ființe umane, „Acropole” ridicate în inima orașelor noastre, în cadrul cărora oamenii să dezvolte o viață interioară elevată, restabilind legături profunde cu ceilalți și cu natura.

Astăzi, Asociația Culturală Noua Acropolă este prezentă în peste cincizeci de țări, reunind aproape 20.000 de voluntari, precum și sute de mii de simpatizanți, care se exprimă în peste cincisprezece limbi și reprezintă o gamă largă de confesiuni, origini etnice și moșteniri culturale, ceea ce constituie un admirabil exemplu de conviețuire și înțelegere.

Noua Acropolă

Știri

Acțiune de ecologizare a siturilor arheologice din Constanța

Filiala Constanța a Asociației Culturale Noua Acropolă, în parteneriat cu Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța și alături de prietenii mai vechi sau mai noi, a dus la îndeplinire cu succes acțiunea de ecologizare a siturilor arheologice din Centrul Istoric al orașului Constanța, în luna mai a acestui an.

Dovedind prin propriul exemplu grija pentru mediul înconjurător și respectul pentru ceilalți locuitori, voluntarii acropolitani s-au străduit să reînnoade firul invizibil al istoriei și al culturii, pentru a educa valorile civice necesare în construirea unui viitor urban și uman mai durabil. Astfel, turiștii care descoperă în drumul lor arcadele înalte de la Termele Romane sau trec pe lângă zidurile Tomisului, își pot aminti de curajul, inteligența și tenacitatea celor care au ridicat orașul și au pus bazele prezentului nostru.

Conferință online „Idei despre frumos la Platon și Plotin” – Noua Acropolă București

În luna aprilie, conferențiar Liliana Brat a susținut online pe Facebook prelegerea „Idei despre frumos la Platon și Plotin”.

Tema a urmărit ideile platonice despre Frumusețea ideală, care ne trezește sufletul și ne invită să o exprimăm în viețile și în operele noastre, care se reflectă în formele din natură și ne îndeamnă să ne apropiem de ele pentru a le cunoaște.

S-au prezentat cele trei etape, definite de Plotin ca etape în procesul de cucerire a înțelepciunii: muzicianul, îndrăgostitul și filosoful. Acestea constituie niveluri de trezire a conștiinței, de apropiere de esența lucrurilor și de idealuri, trepte ale dialecticii.

Noua Acropolă Oradea la Street Delivery

Între 18 și 20 iunie, cu ocazia evenimentului Street Delivery, voluntarii Noii Acropole din Oradea au prezentat publicului interesat câteva teme inspirate din activitatea asociației. În cadrul atelierului de pictură, participanții au fost invitați să coloreze basoreliefuluri cu teme preluate din iconografia Egiptului Antic și li s-a oferit o succintă prezentare a simbolismului și artei egiptene, precum și a concepției despre sensul vieții umane. De asemenea, în cadrul atelierului intitulat „Roata Valorilor”, au fost abordate într-un mod accesibil subiecte morale de interes pentru omul contemporan.

Prezentare de carte la târgul „Radio România Gaudeamus” – Oradea

Între 7 și 11 iulie, la târgul de carte „Radio România Gaudeamus”, organizat în Piața Unirii din Oradea, voluntarii Asociației Culturale Noua Acropolă au

oferit publicului o interacțiune cu ideile filosofiei ca mod de viață, transmise prin intermediul cărților publicate de editura Noua Acropolă.

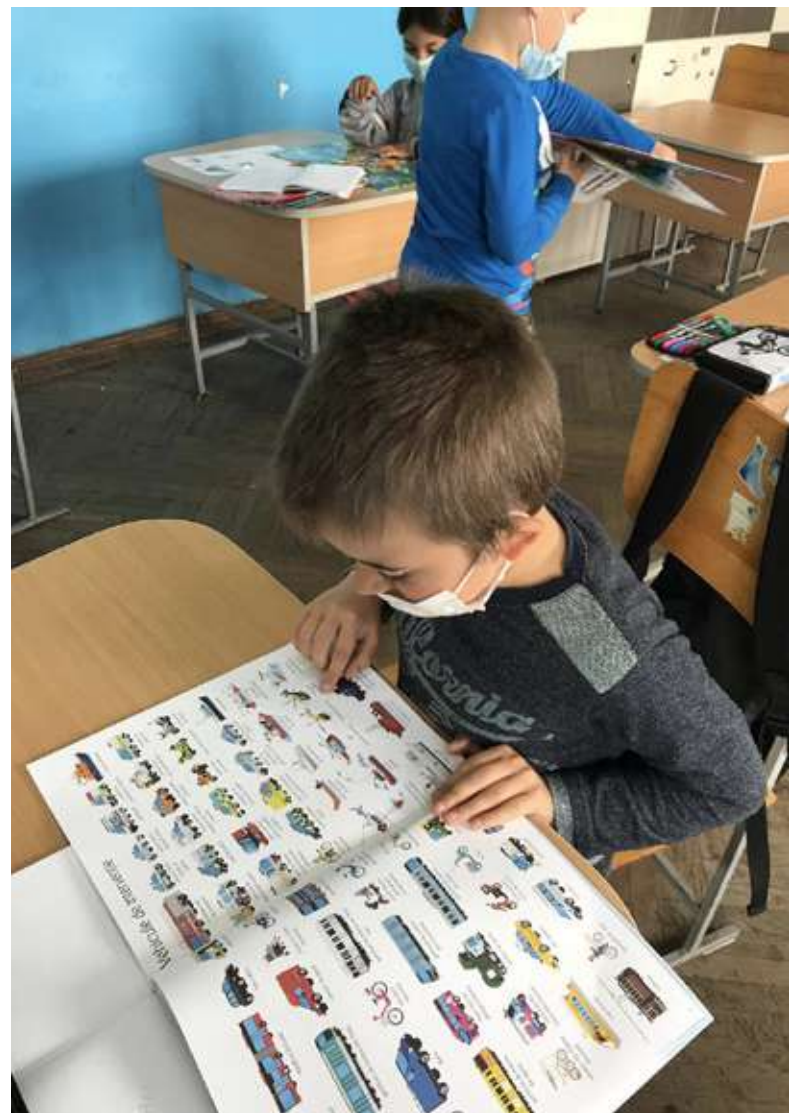

Conferențiar Carmen Chifiriuc a prezentat la Radio România Gaudeamus reeditările volumelor „Ankor Discipolul” de Jorge Angel Livraga și „Eroul Cotidian” de Delia Steinberg Guzmán. De asemenea, pentru participanți au fost susținute și două ateliere cu tema „Filosofie pentru viață”, cuprinzând idei utile pentru a contempla natura ființei umane și sensul vieții. Orădenii au putut afla că în orașul lor funcționează o școală de filosofie accesibilă tuturor celor care simt nevoia să caute răspunsuri la diverse probleme umane și ale lumii actuale.

Noua Acropolă București – Donație de carte

În luna iunie, Noua Acropolă din București a donat cărți pentru o bibliotecă școlară aflată într-o zonă defavorizată din Valea Jiului. Pentru a încuraja lectura, cei mici au primit cărți de povești și enciclopedii ilustrate, iar cei mari au primit reviste de

știință spre a le stârni curiozitatea și dragostea pentru cunoaștere. Beneficiile cititului sunt multiple: stimulează creativitatea, dezvoltă concentrarea și abilitățile cognitive și de comunicare.

Inteligența artificială

între șansă și provocare

Ioana Marchiș

Ce este inteligența artificială?

Asemănător momentului în care a fost descoperită energia atomică, prin apariția inteligenței artificiale, omenirea se află într-un nou punct de inflexiune socio-economică, ce poate duce la un viitor mai bun sau la unul cu și mai multă dezbinare și inegalitate. Hotărâtoare vor fi din nou moralitatea, discernământul și umanitatea celor care au puterea de decizie, pentru ca impactul acestor tehnologii să fie unul pozitiv.

Ca dovadă a complexității domeniului, inteligența artificială are numeroase definiții. Pentru claritate și concizie, am ales-o pe cea formulată de Parlamentul European: *„Inteligența Artificială (IA) este capacitatea unei mașini de a imita funcții umane, cum ar fi raționamentul, învățarea, planificarea și creativitatea.”* (Parlamentul European, *Ce este inteligența artificială și cum este utilizată?*)

Exemple de IA sunt rețelele neuronale artificiale, care imită funcționarea rețelelor neuronale

biologice. Un neuron real primește un impuls nervos sub formă de curent electric, se activează, prelucrează informația primită, iar apoi transmite mai departe altor neuroni impulsul electric, prin legături numite sinapse. Asemănător funcționează și neuronii artificiali într-o rețea. Ei au legături cu alți neuroni prin niște parametri care se pot ajusta (denumiți ponderi), pentru fiecare legătură de intrare fiind calculată o anumită pondere. Apoi, pentru activare, un neuron artificial are asociată o funcție după care algoritmul decide care va fi valoarea ce rezultă ca parametru de ieșire din neuron și care va fi parametru de intrare pentru alt neuron artificial. Într-un caz concret, pentru un telefon care are o cameră inteligentă, rețeaua neuronală va avea drept intrare pixelii imaginii pozate de cameră, iar ieșirea poate fi răspunsul la întrebarea dacă e prezentă sau nu în imagine o față umană. Pentru rețeaua neuronală, învățarea înseamnă ajustarea ponderilor pe baza multor exemple de imagini (cu fețe umane și fără) în așa fel încât ieșirea să fie recunoașterea unei figuri umane cu un mare grad de acuratețe.

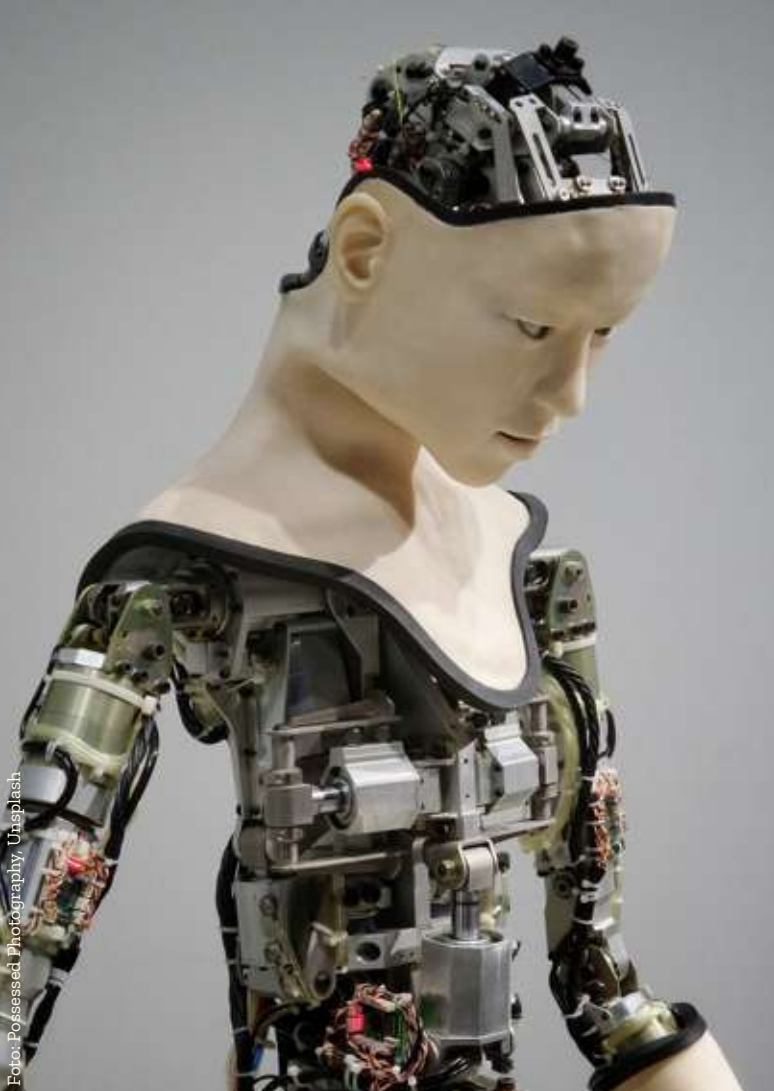

Foto: Possessed Photography, Unsplash

Sistemele de inteligență artificială analizează numeroase date și sunt capabile să identifice tipare, modele și tendințe, pe baza cărora pot lua decizii în locul oamenilor, pot face estimări și previziuni, pot colabora pentru a atinge un obiectiv. Ne e ușor să constatăm de pildă, că telefoanele actuale sunt dotate cu programe inteligente de navigare și detectare a obstacolelor precum Waze sau Google Maps, care pot să facă estimări precise despre timpul necesar pentru a ajunge cu mașina din punctul A în punctul B, calculând drumul cel mai scurt pe baza datelor din trafic de la alte asemenea dispozitive și actualizându-se constant.

Impact și riscuri

Aceste abilități ale calculatoarelor pot stârni îngrijorare dacă nu există o legislație care să le reglementeze și dacă nu înțelegem ce beneficii ne aduc sau cum ne afectează. În ultimii ani, Uniunea Europeană, prin Comisia Europeană, precum și S.U.A., Canada, Australia și alte state avansate, au înțeles cât de mare e impactul IA. Astfel, au început

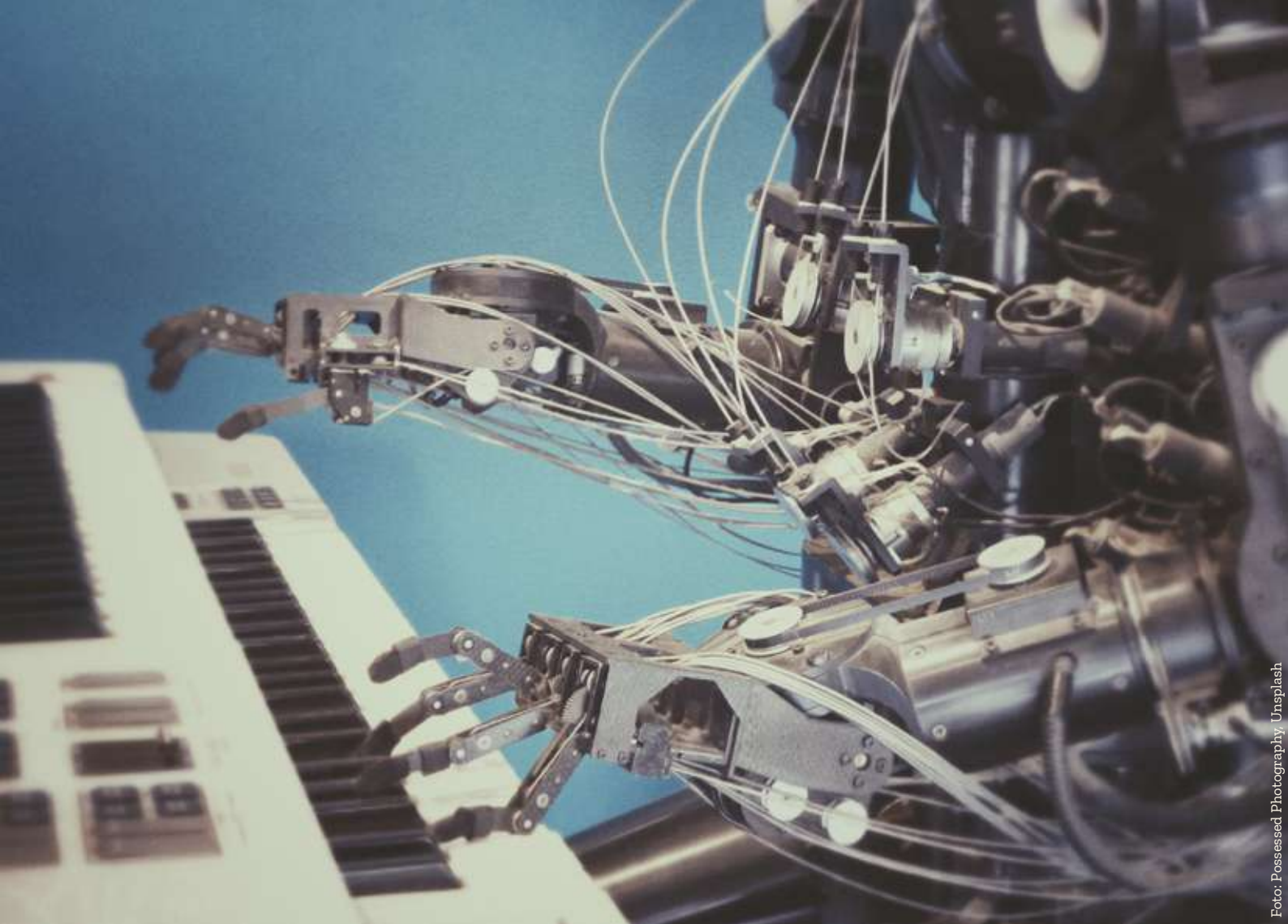
să pregătească ghiduri și să ceară opinia cercetătorilor, companiilor, societății civile, pentru a ajunge la reglementări care să încurajeze dezvoltarea tehnologiei într-un cadru legal. Recent, în luna aprilie a acestui an, Comisia Europeană a publicat o propunere de legislație care să reglementeze strict programele IA în funcție de risc și care va intra în vigoare într-o primă fază anul viitor. Mai precis, sistemele IA cu risc foarte ridicat asupra siguranței și drepturilor omului vor fi interzise, iar cele cu risc ridicat (din domeniul transporturilor, educației, angajării, administrației, migrației sau din alte arii care afectează libertatea cetățeanului) vor trebui să respecte măsuri stricte și să fie monitorizate. Toate acestea au scopul ca IA să fie folosită pentru binele societății, nu în interes de grup, pentru supraveghere sau intruziune în viața oamenilor în modul „Big Brother”.

Prevenția este necesară, deoarece puterea tehnologiilor inteligente este folosită deja în unele țări pentru controlul cetățenilor și pentru a le acorda anumite drepturi firești – cum ar fi accesul la educație și servicii de transport – pe baza unui sistem de „credit social”, care presupune urmărirea comportamentului considerat corect de către stat. (Wikipedia, [Social Credit System](#))

Un astfel de scenariu se dorește a fi evitat în alte state ale lumii și aceasta este parțial explicația pentru noua legislație europeană.

Tot mai multe instituții internaționale, state și companii încep să adopte coduri de etică și principii, pentru a se asigura că datele persoanelor sunt protejate, că algoritmii sunt folosiți în beneficiul societății, că nu favorizează unele persoane sau grupuri în detrimentul altora și că cei care i-au creat își asumă responsabilitatea pentru rezultatele pe care le produc.

Este un subiect sensibil, deoarece în unele țări avansate algoritmii sunt folosiți pentru a decide cautiunea sau a stabili prin recunoaștere facială grupurile și persoanele cu risc mai mare de criminalitate, iar aici orice greșeală sau rea intenție a celor care îi

folosesc are un efect grav asupra vieților oamenilor.

Din cauza modului în care algoritmi „învăță”, spre exemplu, dacă în datele introduse nu se regăsește un număr echilibrat de bărbați și femei, sau de persoane din diferite populații, atunci această reprezentare poate duce la algoritmi care favorizează bărbații în detrimentul femeilor sau discriminează anumite grupuri umane. Din păcate, au fost mai multe exemple de acest fel în domeniul angajărilor, al serviciilor medicale, etc. De aceea, e nevoie de multă atenție, de implicarea inteligenței umane pentru a testa și supraveghea aceste sisteme și de renunțarea la ele atunci când riscurile sunt prea mari. Până la urmă, orice tehnologie trebuie să servească omului și omenirii în ansamblul ei. Și chiar dacă în acest caz tehnologia a avansat mai repede decât legislația, din preocuparea pentru etică în știință și tehnică, în legislație și inclusiv în domeniul comercial, se observă tendința pozitivă de a pune în practică dorința ca IA să servească la rezolvarea problemelor omenirii.

Mai precis, în ceea ce privește schimbările climatice, cu ajutorul IA putem contribui la reducerea poluării: dronele pot planta cu precizie copaci în zone favorabile și pot urmări creșterea lor, sau pot ajuta la stingerea incendiilor de vegetație. Se pot crea modele care să facă predicții despre consumul de energie, ca să se utilizeze mai puțini combustibili fosili sau ca producătorii de energie regenerabilă să funcționeze doar când este necesar.

Un drum către un viitor mai bun

Dacă am vorbit despre riscurile tehnologiilor IA, e important să discutăm și despre beneficii.

Deja IA este folosită într-o mare varietate de produse și servicii, pe care le transformă de multe ori fără să ne dăm seama. Câteva exemple: asistenți virtuali care ne pot răspunde la întrebări și sunt atât de avansați încât uneori nu ne dăm seama că vorbim cu un robot (deși deseori e nevoie de verificare din partea unui operator), software de traducere și

Foto: Centers for Disease Control and Prevention (CDC), Unsplash

subtitrare automată, locuințe inteligente care învață din comportamentul oamenilor pentru a economisi energie, controlul traficului în orașe pentru a evita aglomerațiile, combaterea dezinformării.

În domeniul medical, aplicațiile sunt foarte importante și au ajutat mult în prevenirea răspândirii Covid-19: camerele termice din aeroporturi și tomografele ce recunosc infecția au folosit la identificarea cazurilor de îmbolnăviri, iar modelele inteligente cu date distribuite au ajutat la urmărirea răspândirii bolii.

Algoritmii de recunoaștere a imaginilor au avansat atât de mult încât, în radiologie de exemplu, depășesc capacitatea umană de a detecta anumite boli ale ochilor sau plămânilor. Performanța lor este atât de mare deoarece ei sunt antrenați să recunoască bolile din milioane de exemple în care li se arată ce e sănătos și ce nu și pe care le procesează într-un timp foarte scurt, cu o mare de acuratețe.

În viitor, datorită datelor biometrice și algoritmilor avansați, medicii-roboti IA ar putea să ofere consultații mult mai ieftine prin internet națiunilor sărace, iar mașinile autonome ar putea reduce semnificativ numărul de accidente auto, care sunt cauza morții a peste un milion de oameni anual. Erorile umane provocate de neatenție, conducerea sub

influența alcoolului, tastarea în timpul condusului și altele care duc la foarte multe accidente, ar putea fi evitate de o mașină inteligentă. Totuși, să nu uităm că riscuri vor rămâne, de pildă o anomalie a unui algoritm sau o problemă de infrastructură ar putea duce la alte accidente. De aceea, intervenția și supravegherea umană sunt importante și aici și în oricare alt sistem care înseamnă un risc pentru om. (Yuval Noah Harari, *21 de lecții pentru secolul XXI*)

Provocarea

În timp, sistemele inteligente preiau treptat nu doar sarcinile de rutină, ci și altele mai avansate. În acest fel, oamenii se pot elibera de munci repetitive care nu le aduc satisfacție, pentru a lucra la ceva mai creativ. Odată cu evoluția sistemelor inteligente, mai multe slujbe vor fi automatizate, iar previziunea este că se vor crea și mai multe locuri de muncă prin colaborarea între om și mașină. Acest parteneriat le va aduce oamenilor rezultate mult mai bune decât dacă ar lucra fără ajutorul mașinilor sau dacă ar lăsa mașinile să lucreze fără intervenție umană – un medic căruia un algoritm îi sugerează mai multe variante de tratament pentru pacientul X îl va trata mai bine decât unul care nu are acces la toate variantele posibile de tratament, pe care un software le poate căuta în rețea și eventual compara.

Accelerator liniar (LINAC) configurat pentru radiochirurgie stereostatică
Foto: National Cancer Institute, Unsplash

Luând în considerare transformările pe care le aduce IA, apar noi întrebări pe care e nevoie să ni le punem ca indivizi și ca societate:

- Cum să ne pregătim pentru un viitor în care vom programa aceste sisteme inteligente și vom interacționa cu ele zilnic?
- Ce vom face creativ cu timpul liber pe care ni-l oferă?
- Cum ne asigurăm că folosim tehnologia pentru binele omenirii și pentru rezolvarea problemelor ei climatice, sociale, economice?

Deși pare că răspunsul se află în mâinile celor care fac politicile tehnologice și economice, fiecare, din locul unde se află, poate alege să se instruiască și să folosească progresul tehnic într-un scop benefic – să lucreze mai eficient și mai creativ, să se pregătească cu noi abilități pentru un alt mod de a munci, să nu folosească platformele sociale pentru a răspândi idei de proastă calitate sau false, ci conținut interesant și util, etc.

Revine în prim plan, ca de fiecare dată când trecem printr-o provocare majoră, nevoia de moralitate, de a construi în noi valori precum discernământul și empatia care ne vor ajuta să decidem corect și cât mai aproape de adevăr în dilemele etice pe care ni le va pune în față IA sau oricare altă tehnologie în viitor.

Concentrându-și voința, omul poate folosi uneltele valoroase precum IA pentru a nu-și distrage atenția de la provocările pe care le are, ci dimpotrivă, pentru a le rezolva și a crea forme noi prin care să evolueze, să creeze și să exploreze viața: de pildă abisurile oceanelor, rămășițele unor civilizații pierdute sau imensitatea spațiului.

Pe măsură ce IA și alte forme de tehnologie devin tot mai prezente în viețile noastre, pe măsură ce platformele sociale se înmulțesc, avem tot mai mare nevoie să fim conectați zilnic la cine suntem, prin lecturi valoroase, filosofice, prin observarea

armoniei și a frumuseții naturii precum și a locului pe care îl ocupăm printre alte ființe vii. Să scriem o poezie, să medităm privind o floare, să dansăm când nu ne vede nimeni, etc. Fiecare cu ceea ce i se potrivește, fiindcă astfel manifestăm o altă fațetă a sufletului nostru, care echilibrează ceea ce vine din exterior - tot mai mulți stimuli care ne captează atenția, dar ne pot face să uităm să ne acordăm nouă înșine ceea ce avem nevoie. Și avem nevoie să nu uităm ce e cu adevărat valoros pentru a ne trăi viața, care sunt idealurile și valorile care ne animă și cum ceea ce e în jur, inclusiv tehnologia, ne poate ajuta să trăim o viață mai bună, mai demnă, mai umană, lăsându-ne timp să căutăm răspunsuri la marile întrebări umane.

Bibliografie

Parlamentului European – *Ce este inteligența artificială și cum este utilizată?*, 30.03.2021, <https://www.europarl.europa.eu/news/ro/headlines/society/20200827STO85804/ce-este-inteligen-ta-artificiala-si-cum-este-utilizata>, accesat în 1.05.2021

HARARI, Yuval Noah – *21 de lecții pentru secolul XXI*, Editura Polirom, București, 2018

Wikipedia – *Social Credit System*, https://en.wikipedia.org/wiki/Social_Credit_System, accesat în 4.05.2021

Gardens by the Bay, Singapore
Foto: Victor, Unsplash

MASSIMO TROISI

PHILIPPE NOIRET

IL POSTINO

prodotto da MARIO e VITTORIO CECCHI GORI

PREMIO OSCAR 1996
MIGLIORE MUSICA ORIGINALE

con

MARIA GRAZIA CUCINOTTA

diretto da

MICHAEL RADFORD

un film poetic

Corina Munteanu

prodotta da GAETANO DANIELE per la Esterno Mediterraneo Film - C.G.Group Tiger Cinematografica - Penta Film
sceneggiatura di ANNA PAVIGNANO, MICHAEL RADFORD, FURIO SCARPELLI, GIACOMO SCARPELLI e MASSIMO TROISI liberamente tratta dall'opera letteraria "Il Postino" di
direttore della fotografia FRANCO DI GIACOMO montaggio di ROBERTO PERPIGNANI musiche di LUIS ENRIQUE BACALOV produttore esecutivo ALBERTO PAVIGNANO

Il *Postino* este un film despre Poezie. Filmul în sine este poetic, cald și duios, magic și uman în același timp. Claritatea și transparența mesajului blând despre dragoste și artă, în afara oricărui clișeu, l-au transformat într-un film-cult al occidentului, chiar dacă subiectul său intrinsec rămâne ascuns cinefilului obișnuit.

Personajul principal, Mario, face parte dintr-o comunitate de pescari din tată-n fiu, de pe o insulă din marea Tireniană. Ar trebui să fie și el pescar la rândul său, dar structura lui interioară, pașnică și fragilă, îl împiedică să se adapteze unei vieți alături de acești oameni simpli. Este un suflet singuratic și visător, resemnat în fața monotoniei zilelor. Mario vorbește liniștit, se mișcă încet și pare să aibă o lipsă severă de încredere în sine, dar de asemenea, este ferm și decent, hotărât în dorințele sale.

Din clipa în care se întâlnește cu marele poet Pablo Neruda, exilat politic tocmai pe insula lui, Mario înflorește. Pe măsură ce prietenia lor se dezvoltă, propriul său poet interior se trezește, făcând ca dialogurile dintre cei doi să răsune de inocență și umor, în toate detaliile lor magnifice. În curând, Mario devine capabil să câștige dragostea femeii iubite, să acționeze în mod creativ și chiar să-și susțină și să-și exprime propriile credințe. Cel care abia putea citi și scrie, vrea acum să fie poet, la fel ca prietenul și idolul său. Creșterea sa interioară continuă și după ce Neruda – spirit înrudit, dar favorizat de circumstanțe și experiențe – pleacă de pe insulă, ca dovadă

că flacăra interioară s-a aprins cu adevărat.

Sfârșitul filmului este dulce-amar, simbolic. Ultima imagine este a poetului ce meditează la transformarea sa în mentor, din clipa în care sensul cuvintelor sale este descoperit de cei ce îl ascultă.

Paradoxala asociere dintre tonul firesc și liniștit cu care filmul își spune povestea și profunzimea subiectului său esențial – expansiunea conștiinței, efectul transformator al maestrului, trezirea potențialului latent – este tocmai cheia magică ce reușește să deschidă ușa dintre tărâmul profan al cuvântului obișnuit și cel magic, al metaforei poetice. Privitorul mișcat până la lacrimi în timpul vizionării, este cel al cărui suflet recunoaște în povestea lui Mario propria năzuință spre Ideal, iar în relația Neruda-Mario, trăsăturile sumare ale unei autentice relații maestru-discipol.

Adaptat după romanul „Ardiente paciencia” al scriitorului chilian Antonio Skarmeta, *Il Postino* este un film din 1994 și îi are în rolurile principale pe regretatul actor italian Massimo Troisi (care a murit de insuficiență cardiacă la o zi după terminarea acestui film), Philippe Noiret și Maria Grazia Cucinotta. Regizorul britanic Michael Radford (*Another Time, Another Place* și *White Mischief*) a co-scris adaptarea împreună cu Troisi și scriitoarea italiană Anna Pavignano. Filmul a primit un premiu Oscar pentru coloana sonoră al cărei autor este Luis Enríquez Bacalov.

EU NU STRIVESC COROLA DE MINUNI
A LUMII

Eu nu strivesc corola de minuni a lumii
 Și nu ucid
 Cu mintea tainele, ce le 'ntâlnesc
 În calea mea
În flori, în ochi, pe buze ori morminte...
 Lumina altora
Sugrumă vraja Nepătrunsului ascuns
 În adâncimi de întuneric, —
 Dar eu,
Eu cu lumina mea sporesc a lumii taină —
 Și 'ntocmai cum cu razele ei albe luna
 Nu micșorează, ci tremurătoare
 Mărește și mai tare taina nopții,
Așa îmbogățesc și eu întunecata zare
 Cu largi flori de sfânt mister
 Și tot ce-i neînțeleș
Se schimbă 'n neînțeleșuri și mai mari
 Sub ochii mei —
 Căci eu iubesc
 Și flori și ochi și buze și morminte...

— Lucian Blaga

